

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

IV kwartał 2021

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 117. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	8
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	9
1)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - diagnoza	9
2)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - prognoza	10
3)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - diagnoza	11
4)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	12
5)	Koszty utrzymania - diagnoza	13
6)	Zmiana cen - prognoza	14
7)	Bezrobocie w kraju - prognoza	15
8)	Zakupy dóbr trwałego użytku - diagnoza	16
9)	Zakupy dóbr trwałego użytku - prognoza.....	17
10)	Oszczędności - diagnoza	18
11)	Oszczędności - prognoza	19
12)	Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	20
13)	Stopa oszczędności	21
14)	Zakup samochodu - prognoza.....	22
15)	Zakup domu lub mieszkania - prognoza.....	23
16)	Remont domu lub mieszkania - prognoza	24
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	25
IV.	SUMMARY	26

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W IV kwartale 2021 r. nastroje gospodarstw domowych uległy gwałtownemu pogorszeniu. Wartość wskaźnika kondycji gospodarstw domowych (IRGKGD) zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego kwartału o 16,9 pkt, do poziomu -33,5 pkt, i jest tylko nieznacznie wyższa niż przed rokiem (o 4,2 pkt). Istotnemu pogorszeniu uległy przy tym wszystkie cztery składowe wskaźnika. Spadek ten jest największym jednorazowym zmniejszeniem wartości IRGKGD od czasu rekordowo pesymistycznego II kwartału 2020 r. i oznacza zniwelowanie praktycznie całej tegorocznej poprawy nastrojów gospodarstw domowych w Polsce.

2. W czwartym kwartale br. pogorszeniu uległy oceny ogólnej bieżącej sytuacji gospodarczej kraju. Wartość salda spadła o 8,8 pkt, do -38,7 pkt, tym samym nadal pozostając jednak na wyższym poziomie niż przed rokiem (o 7,2 pkt) i w dwóch pierwszych kwartałach 2021 r. (o odpowiednio 7,9 i 5,5 pkt). Za pogorszenie to odpowiada nieznacznie niższy niż w poprzednim kwartale odsetek gospodarstw domowych, których zdaniem ogólna sytuacja gospodarcza kraju „poprawiła się trochę” (spadek o 3,4 pkt) oraz „pozostała bez zmian” (spadek o 2,7 pkt), ale przede wszystkim wyższy niż w trzecim kwartale odsetek wskazań, że sytuacja „pogorszyła się bardzo” – wzrósł on z 24,0% w lipcu do 32,4% w październiku 2021 r., wracając tym samym do poziomu z II kwartału br. (32,1%).

Jeszcze bardziej pesymistycznie ankietowani postrzegają perspektywy gospodarki w kolejnych miesiącach. Wartość salda prognostycznego zmniejszyła się względem poprzedniego kwartału aż o 20 pkt, do poziomu -42,4 pkt, bez mała dorównując temu sprzed roku (-45,3 pkt) i tym samym prawie całkowicie niwelując poprawę nastrojów w tym względzie z pierwszych dziewięciu miesięcy 2021 r. Odsetek gospodarstw domowych, które przewidują poprawę ogólnej sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku zmniejszył się w IV kwartale o 7,8 pkt proc., natomiast aż o 16,4 pkt proc. wzrósł udział respondentów, którzy uważają, że sytuacja pogorszy się „trochę” lub „bardzo”.

3. Drastycznie pogorszyły się także oceny bieżącej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Wartość salda zmniejszyła się o 15,4 pkt, do -28,8 pkt, osiągając tym samym poziom najniższy nie tylko w całym roku 2021, ale nienotowany od II kwartału 2013 r. (kiedy wyniosła -33,1 pkt). Odsetek ankietowanych, zdaniem których ich bieżąca sytuacja finansowa poprawiła się, spadł w bieżącym kwartale o 6,7 pkt proc., podobnie jak odsetek respondentów uważających, że ich sytuacja nie uległa zmianie (o 7,5 pkt. proc.). Udział w badanej grupie gospodarstw domowych, które uważają, że ich sytuacja uległa pogorszeniu, zwiększył się natomiast aż o 14,1 pkt proc. (do 56,1%).

Prawie całkowitej erozji uległ również, rosnący konsekwentnie przez cztery poprzednie kwartały, optymizm gospodarstw domowych w kwestii ich przyszłej sytuacji finansowej. W IV kwartale br. wartość salda spadła o 23,2 pkt, osiągając wartość -28,0 (najniższą od II kwartału roku poprzedniego i drugą najniższą od końca 2012 r.). Największy od wielu lat – wyższy nawet niż w okresie drastycznego pogorszenia nastrojów po wybuchu pandemii COVID-19 w 2020 r. – jest też udział w próbie ankietowanych, którzy uważają, że sytuacja pogorszy się „bardzo” (19,9%). Całkowity odsetek respondentów, którzy spodziewają się pogorszenia swojej przyszłej sytuacji finansowej wzrósł w bieżącym okresie aż o 22,2 pkt proc., do 55%. Należy sądzić, że na gwałtowne pogorszenie ocen w zakresie obecnej i przyszłej własnej sytuacji finansowej gospodarstw domowych wpłynęły przede wszystkim obawy inflacyjne.

4. Więcej gospodarstw domowych niż poprzednim okresie spodziewa się wzrostu bezrobocia. Po bardzo dużym spadku w II kwartale 2021 r. (o 22,8 pkt) i utrzymaniu się tej tendencji w III kwartale (spadek o kolejne 3,6 pkt), w IV kwartale br. nastąpił wzrost wartości salda o 9,6 pkt, do poziomu 36,2. Nadal jest to jednak wartość o 25 pkt wyższa niż w analogicznym kwartale roku 2020, znacznie lepsza także niż w I kwartale br. (o 16,8 pkt). Za zwiększenie się salda odpowiada przede wszystkim wzrost odsetka ankietowanych, którzy przewidują wzrost bezrobocia – z 50,9% w III kwartale do 59,0% w bieżącym okresie.

5. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o bieżące koszty utrzymania wzrosła szósty kwartał z rzędu, i to aż o 11,7 pkt wobec okresu poprzedniego (wzrost prawie dwukrotnie większy niż w poprzednim kwartale, gdy wartość salda zwiększyła się o 6,6 pkt wobec II kwartału 2021 r.) oraz o 24,4 pkt względem analogicznego okresu roku 2020. Co więcej, wartość ta (55,6) jest najwyższa od początku prowadzonych przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH badań koniunktury gospodarstw domowych, czyli od 1996 r. Już ponad $\frac{3}{4}$ badanych gospodarstw domowych (76,1%) uważa, że koszty utrzymania są „znacznie wyższe” lub „wyraźnie dużo wyższe” niż przed rokiem, co oznacza wzrost tego odsetka o 8,7 pkt proc. względem okresu poprzedniego i o 20,4 pkt proc. wobec analogicznego okresu roku 2020.

Odczucia uczestników badania pozostają przy tym zgodne z danymi makroekonomicznymi. W miesiącu badania (październik 2021 r.) wskaźnik inflacji bazowej (CPI) Narodowego Banku Polskiego osiągnął (w ujęciu r/r) wysokość 6,8%, najwyższą od maja 2001 r., czyli od ponad dwudziestu lat, a w kolejnym miesiącu wzrósł jeszcze – do 7,8%, co oznacza, że mierzona w ten sposób inflacja jest w Polsce najwyższa od 2000 r.

6. W związku z tym nie zaskakuje, że rosną także oczekiwania inflacyjne gospodarstw domowych. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prognozowaną zmianę cen wyniosła 71,1 (wzrost wobec III kwartału 2021 r. o 7,1 pkt), co jest poziomem najwyższym od II kwartału 2020 r., ale równocześnie drugim najwyższym od I kwartału 2012 r. Największy od II kwartału ub. roku jest również odsetek ankietowanych gospodarstw domowych, które przewidują przyspieszenie inflacji w kolejnych 12 miesiącach (56,9%).

7. Pogorszyły się także oceny warunków kształtujących decyzje gospodarstw domowych w kwestii zakupu dóbr trwałych. Wartość salda odpowiedzi wyniosła w IV kwartale 2021 r. -14,9 pkt, była więc o 7,0 pkt niższa niż kwartał wcześniej. Nadal jednak jest to wartość o 3,7 pkt wyższa niż w najgorszym w roku 2021 pierwszym kwartale i o 12,4 pkt wyższa niż przed rokiem. Odsetek badanych, którzy oceniają bieżący klimat do zakupu dóbr trwałego użytku jako niekorzystny, po przejściowej poprawie w II i III kwartale br. (odpowiednio 25,3% i 24,6%), wrócił bez mała do wartości ze stycznia 2021 r. (31,1%).

Skokowo (o 10,9 pkt względem poprzedniego kwartału) wzrosła natomiast wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące przewidywanych przyszłych zakupów dóbr trwałych. Jego poziom w IV kwartale br. (26,7 pkt) jest wyższy nie tylko od ostatniej „górkę” z przełomu lat 2019-2020, ale największy od połowy 1996 r., czyli od ćwierćwiecza. Odpowiada za to najwyższy od wielu lat odsetek respondentów, którzy przewidują, że ich zakupy tej kategorii dóbr będą w przyszłości większe (50,1%). Ten bardzo duży wzrost jest prawdopodobnie ściśle związany z oczekiwaniami inflacyjnymi gospodarstw domowych. W związku z rosnącymi cenami i przewidywaniem ich dalszego wzrostu konsumenci odkładają bieżącą konsumpcję w oczekiwaniu na zmniejszenie się cen dóbr trwałych, a przynajmniej – na wyhamowanie dynamiki ich wzrostu.

8. Zainteresowanie gospodarstw domowych nabyciem w najbliższych 12 miesiącach samochodu nieznacznie zmalało. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prawdopodobieństwo takiego zakupu zmniejszyła się o 4,5 pkt, jest jednak wyższa niż przed rokiem – o 4,4 pkt. W IV kwartale 2021 r. odsetek respondentów, którzy oceniają prawdopodobieństwo zakupu samochodu jako „dość duże” lub „bardzo duże” wyniósł 12,2% (8,9% rok wcześniej), natomiast udział ankietowanych, którzy prawdopodobieństwo to oceniają to jako „zdecydowanie żadne” ukształtował się na poziomie 61,9% (64,2% w analogicznym okresie roku 2020).

9. W większym stopniu niż nastroje w kwestii nabycia samochodu, w IV kwartale 2021 r. pogorszyło się natomiast zainteresowanie gospodarstw domowych zakupem, budową lub remontem domu/mieszkania. Jeśli chodzi o zakup nieruchomości mieszkalnej, to wartość salda w październiku br. zmniejszyła się o 7,5 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału (do -64,1 pkt), osiągając poziom bardzo

zbliżony do tego sprzed roku (zmiana *in minus* o 0,8 pkt). Odpowiadał za to przede wszystkim wysoki (65,7%, najwyższy od II kwartału 2019 r.) odsetek gospodarstw domowych oceniających zakup mieszkania jako całkowicie nieprawdopodobny (odpowiedź „zdecydowanie nie”).

W jeszcze większym stopniu, bo aż o 8,9 pkt, zmniejszyła się wartość salda dotyczącego prognozowanych wydatków remontowych, kształtując się na poziomie -28,2 pkt, czyli o 2,7 pkt niższym niż rok wcześniej i najniższym od II kwartału 2020 r. Również w tym wypadku spadek wartości salda był związany ze wzrostem odsetka respondentów twierdzących, że ich zainteresowanie remontem domu/mieszkania w najbliższym czasie jest „zdecydowanie żadne” (o 7,3 pkt proc. wobec poprzedniego kwartału, do 28,0%).

Podstawową przyczyną takich nastrojów gospodarstw domowych są bez wątpienia gwałtownie rosnące w ostatnim czasie ceny zarówno nieruchomości (według GUS, ceny lokali mieszkalnych w II kwartale 2021 r. wzrosły o 3,1% w stosunku do I kwartału i aż o 8,3% w porównaniu z analogicznym okresem roku 2020 r.), jak i materiałów budowlanych (wg szacunków Grupy PSB Handle z listopada br., wzrost ten wyniósł ponad 20% r/r).

11. Znacząco – zarówno względem poprzedniego kwartału (o 7,4 pkt) jak i wobec analogicznego okresu roku poprzedniego (o 4,1 pkt) – obniżyła się wartość salda dot. zbilansowania bieżących dochodów i wydatków gospodarstw domowych. Kształtując się na poziomie 13,9, okazała się być najniższa od III kwartału 2015 r. Łączny odsetek gospodarstw domowych, które „niewiele” lub „dużo oszczędzają”, wyniósł w bieżącym okresie 47,9% i był o 8,4 pkt proc. niższy niż w poprzednim kwartale. O 4,1 pkt proc. w porównaniu z III kwartałem 2021 r. wzrósł natomiast udział respondentów, którzy deklarują, że „wpadają w długi” lub „przejadają oszczędności”.

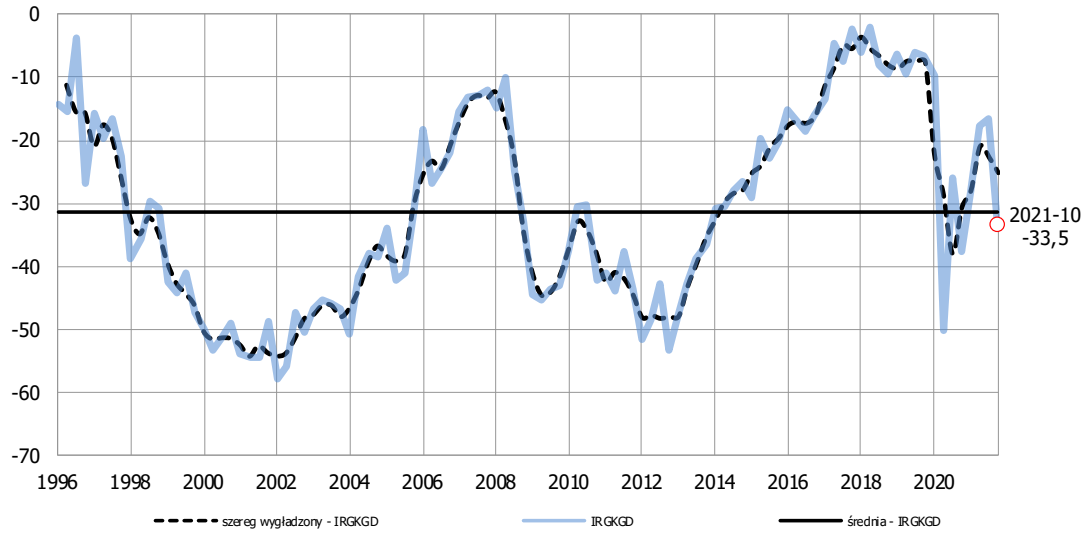
12. Stale i coraz bardziej dynamicznie pogarszają się więc, zdaniem ankietowanych, warunki kształtujące zdolność do oszczędzania. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ocenę bieżącej sytuacji w tym względzie obniżyła się w IV kwartale 2021 r. aż o 12,8 pkt, do -32,4 pkt, czyli poziomu najniższego od I kwartału 2015 r. Obecnie tylko 30,2% respondentów ocenia, że mamy „dobry” lub „bardzo dobry czas, aby oszczędzać”, co jest najniższym odsetkiem od wielu lat. Na nastroje gospodarstw domowych w październiku br. nie zdążyły zatem wpłynąć jeszcze ostatnie podwyżki stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej.

Jeszcze bardziej pesymistycznie respondenci postrzegają perspektywy oszczędzania w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Wartość salda odpowiedzi zmniejszyła się o 14,7 pkt (do poziomu -27,3, najniższego od II kwartału 2020 r.), a udział ankietowanych, którzy przewidują, że ich oszczędności w tym czasie będą „dość” lub „bardzo duże” spadł o 9,9 pkt proc., do 30,1% (najniższego od roku).

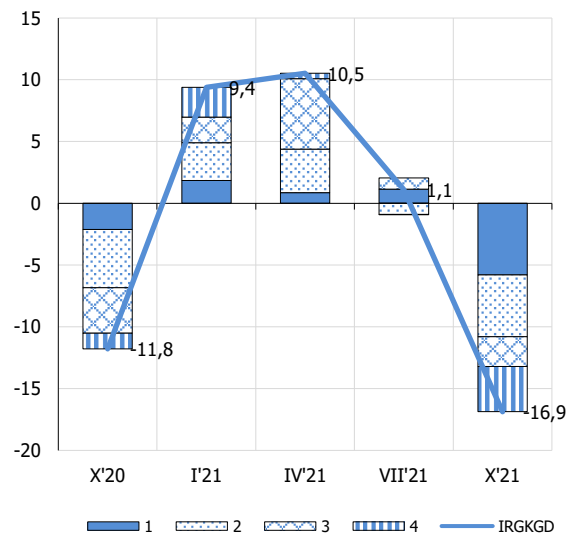
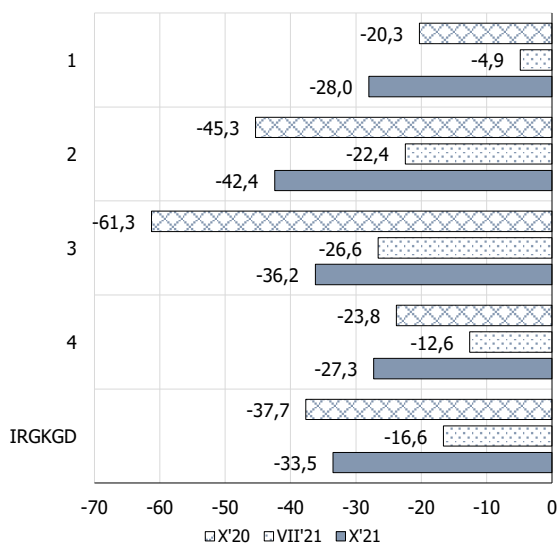
13. Wszystko to jednak tylko w niewielkim stopniu wpłynęło na stopę oszczędności. W IV kwartale 2021 r. jej wartość zwiększyła się nawet do poziomu 15,4% (wzrost o 0,4 pkt proc. wobec poprzedniego kwartału i o 1,0 pkt proc. względem analogicznego okresu roku poprzedniego), czyli najwyższego w historii uwzględniania jej w badaniu (od IV kwartału 2013 r.). Może to wskazywać, że obecnie efekt odkładania przez gospodarstwa domowe konsumpcji w czasie jest większy niż efekt pogarszania się ich zdolności do oszczędzania.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY



Salda składowe	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. zmiana sytuacji finansowej - prognoza	-11,8	-20,3	-12,9	-9,5	-4,9	-28,0
2. ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	-26,4	-45,3	-33,0	-18,9	-22,4	-42,4
3. bezrobocie w kraju - prognoza	46,6	61,3	53,0	30,2	26,6	36,2
4. oszczędności - prognoza	-18,7	-23,8	-14,2	-12,4	-12,6	-27,3
wskaźnik IRGKGD (1+2-3+4)/4	-25,9	-37,7	-28,3	-17,7	-16,6	-33,5



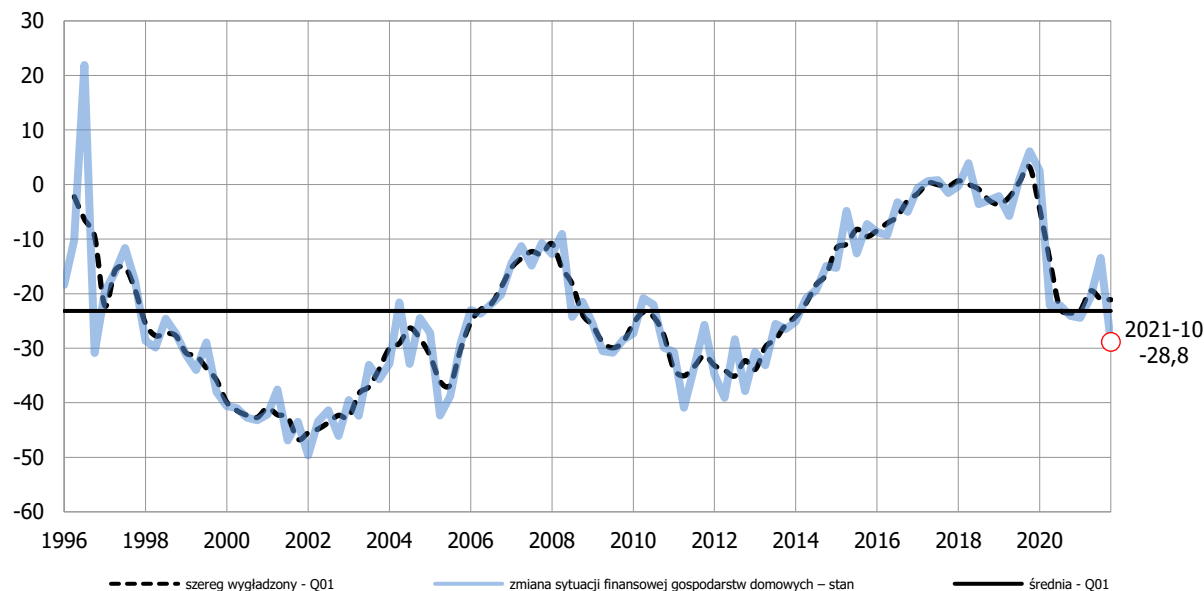
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	X'20	VII'21	X'21	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-37,7	-16,6	-33,5	-16,9	4,2
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	-24,1	-13,4	-28,8	-15,4	-4,7
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	-20,3	-4,9	-28,0	-23,2	-7,8
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	-45,8	-29,8	-38,7	-8,8	7,2
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-45,3	-22,4	-42,4	-20,0	2,9
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	31,3	43,9	55,6	11,7	24,4
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	66,2	64,1	71,1	7,1	4,9
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	61,3	26,6	36,2	-9,6	25,0
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	-27,4	-7,9	-14,9	-7,0	12,4
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	3,1	15,7	26,7	10,9	23,6
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-4,7	-19,6	-32,4	-12,8	-27,7
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-23,8	-12,6	-27,3	-14,7	-3,5
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	18,0	21,3	13,9	-7,4	-4,1
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	14,3	14,9	15,4	0,4	1,0
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-72,2	-63,3	-67,8	-4,5	4,4
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-63,4	-56,6	-64,1	-7,5	-0,8
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-25,6	-19,4	-28,2	-8,9	-2,7

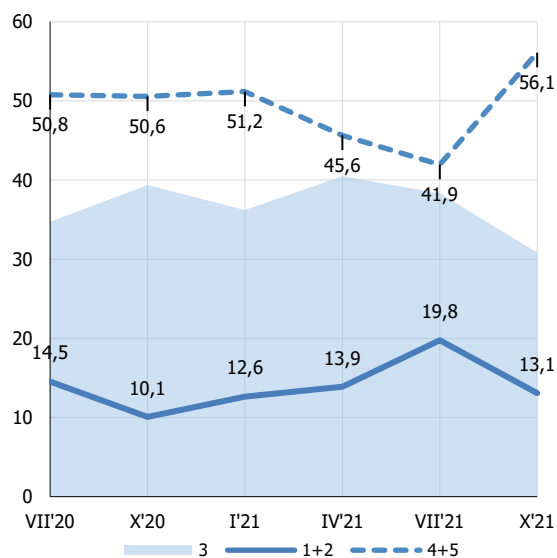
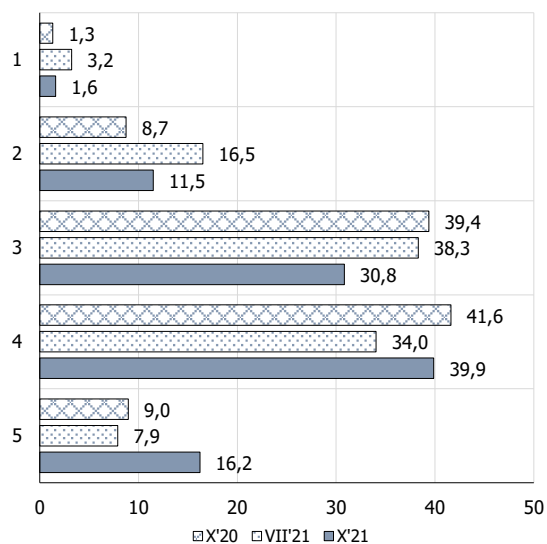
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

Jak oceniają Państwo obecną sytuację finansową swego gospodarstwa domowego w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy?

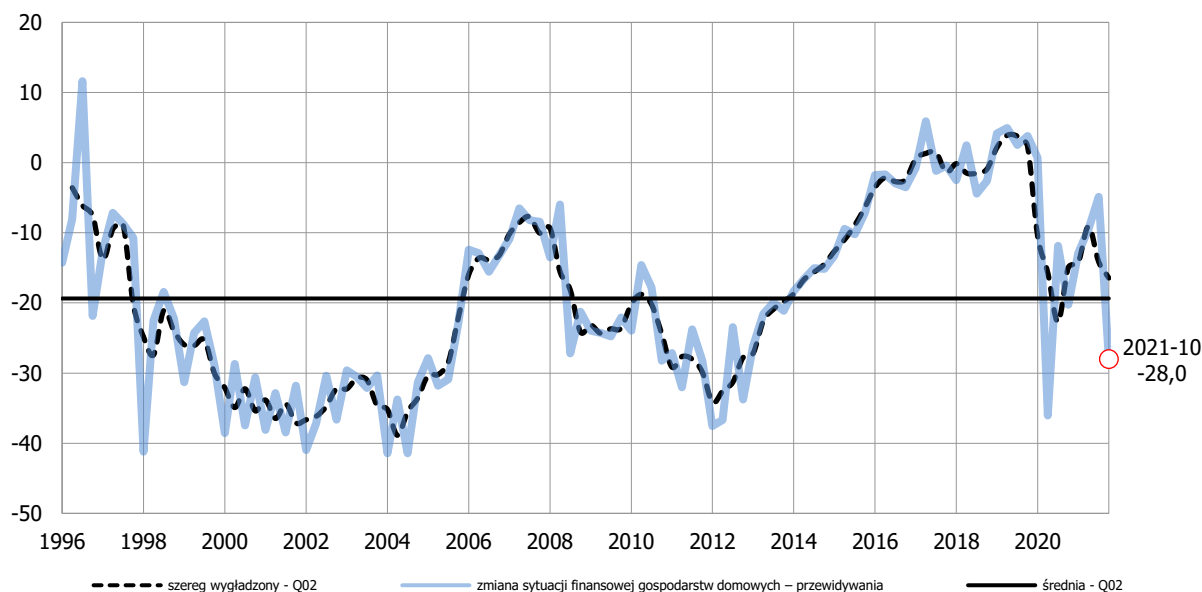


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. poprawiła się bardzo	2,0	1,3	2,2	2,0	3,2	1,6
2. poprawiła się trochę	12,5	8,7	10,4	11,8	16,5	11,5
3. bez zmian	34,7	39,4	36,2	40,5	38,3	30,8
4. pogorszyła się trochę	40,7	41,6	38,6	34,0	34,0	39,9
5. pogorszyła się bardzo	10,1	9,0	12,5	11,6	7,9	16,2
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-22,1	-24,1	-24,4	-20,7	-13,4	-28,8

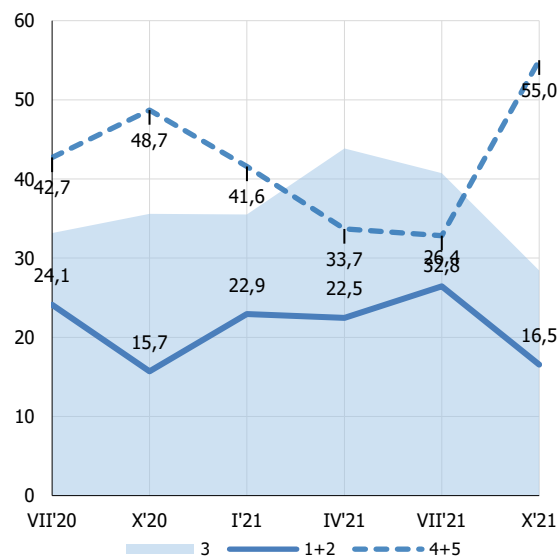
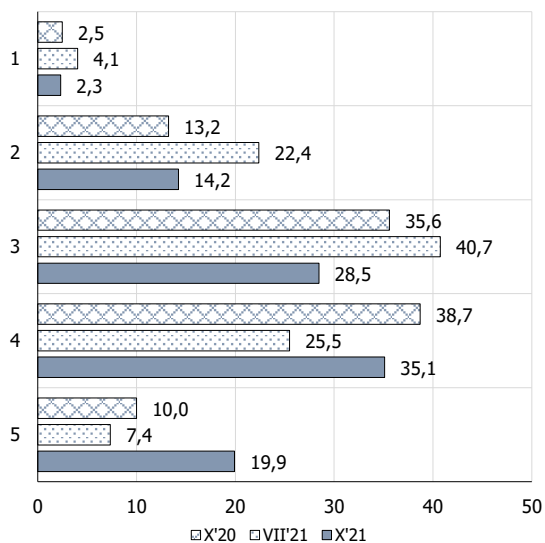


ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

Jak – przypuszczalnie – zmieni się sytuacja finansowa Państwa gospodarstwa domowego w ciągu następujących 12 miesięcy?

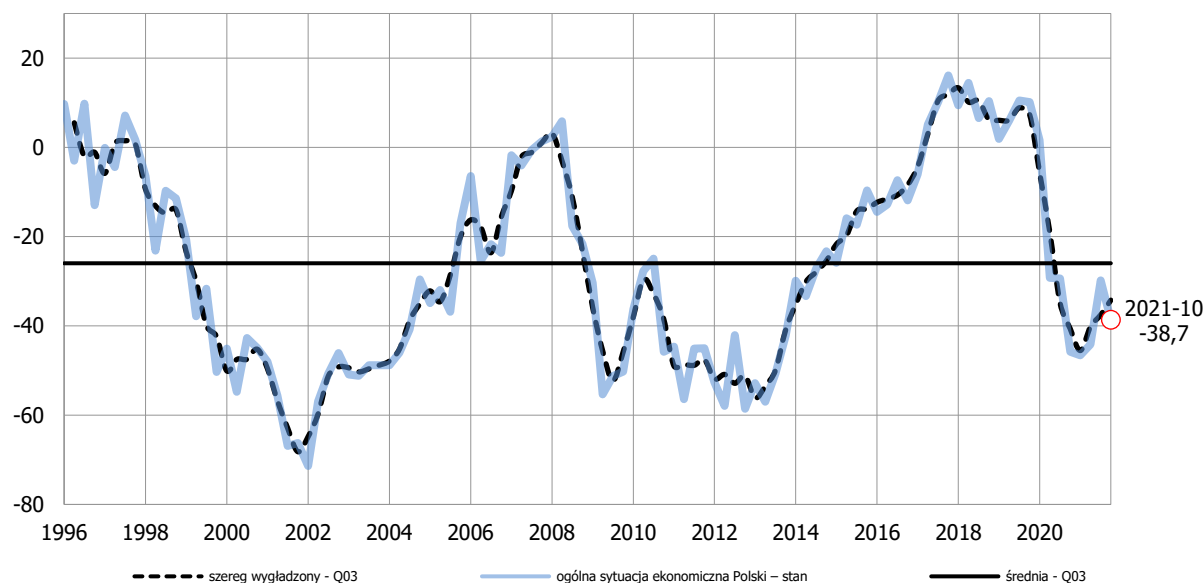


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. poprawi się bardzo	3,1	2,5	4,1	2,3	4,1	2,3
2. poprawi się trochę	21,0	13,2	18,9	20,1	22,4	14,2
3. bez zmian	33,2	35,6	35,5	43,9	40,7	28,5
4. pogorszy się trochę	34,5	38,7	30,4	23,6	25,5	35,1
5. pogorszy się bardzo	8,2	10,0	11,2	10,1	7,4	19,9
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-11,8	-20,3	-12,9	-9,5	-4,9	-28,0

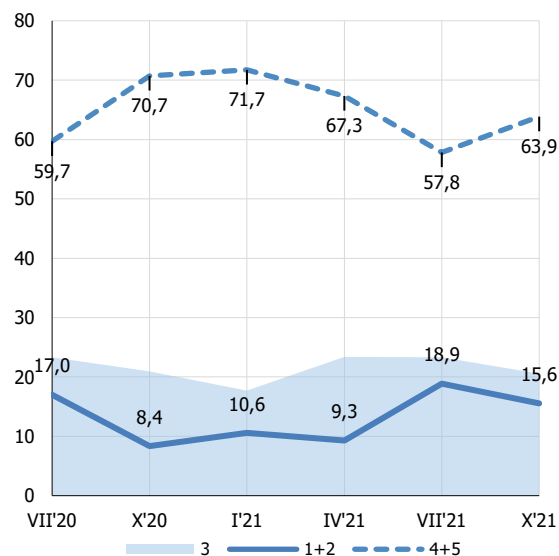
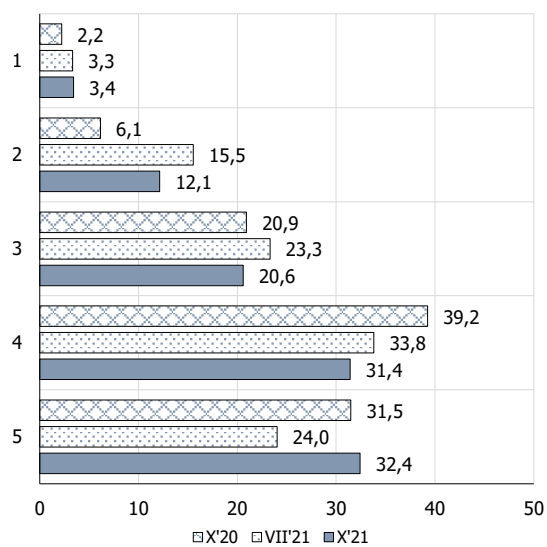


OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

Jak zmieniła się, Państwa zdaniem, ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ostatnich 12 miesiącach?

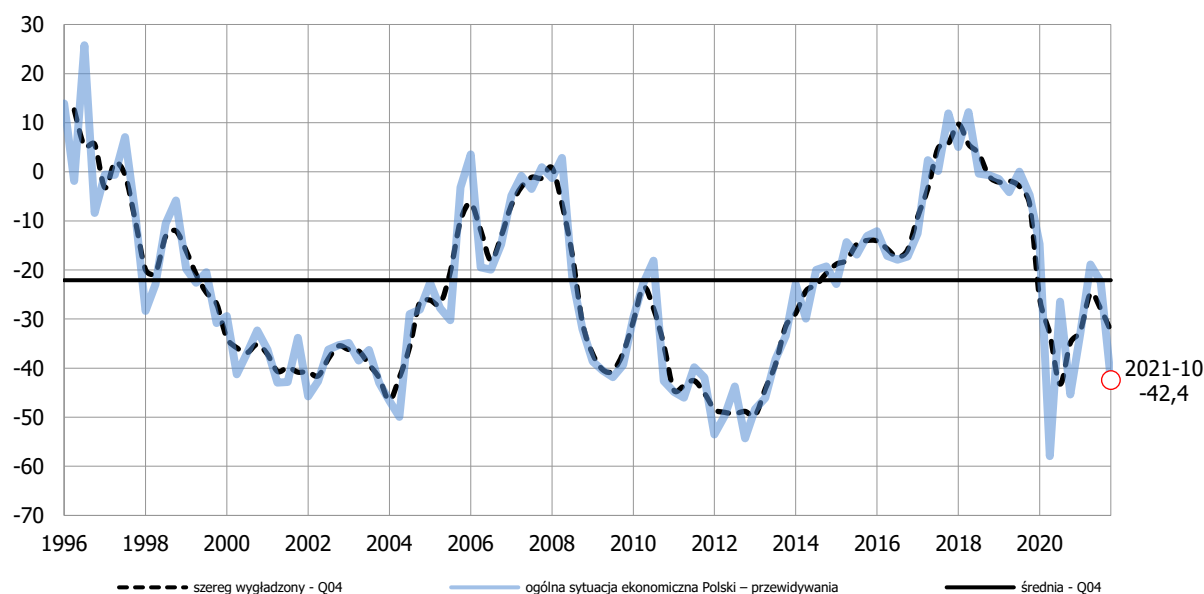


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. poprawiła się bardzo	3,7	2,2	2,9	1,8	3,3	3,4
2. poprawiła się trochę	13,3	6,1	7,6	7,5	15,5	12,1
3. bez zmian	23,3	20,9	17,7	23,4	23,3	20,6
4. pogorszyła się trochę	39,9	39,2	36,8	35,3	33,8	31,4
5. pogorszyła się bardzo	19,8	31,5	34,9	32,1	24,0	32,4
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-29,4	-45,8	-46,6	-44,2	-29,8	-38,7

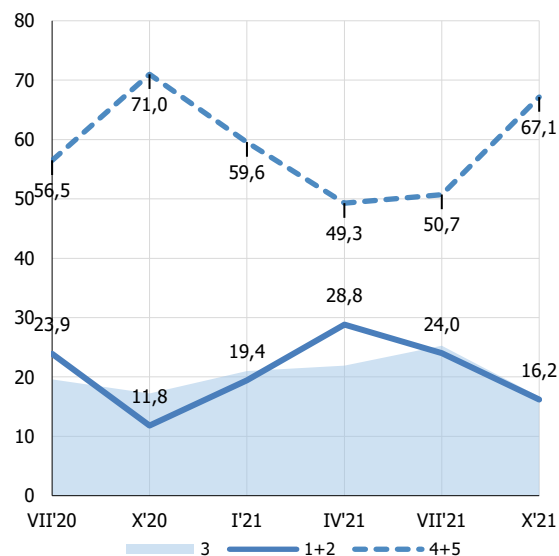
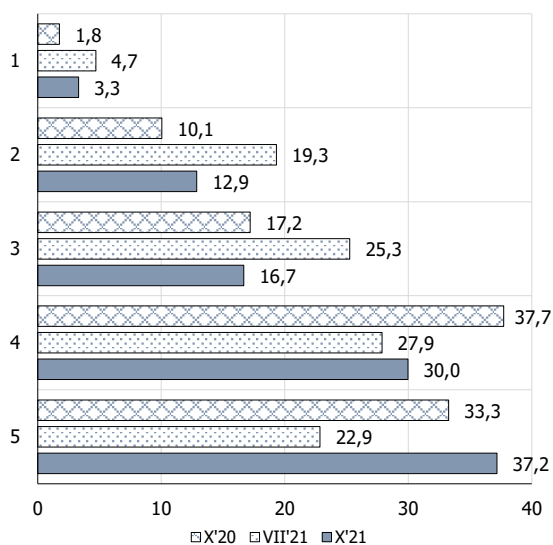


OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

Jak, Państwa zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ciągu następných 12 miesięcy?

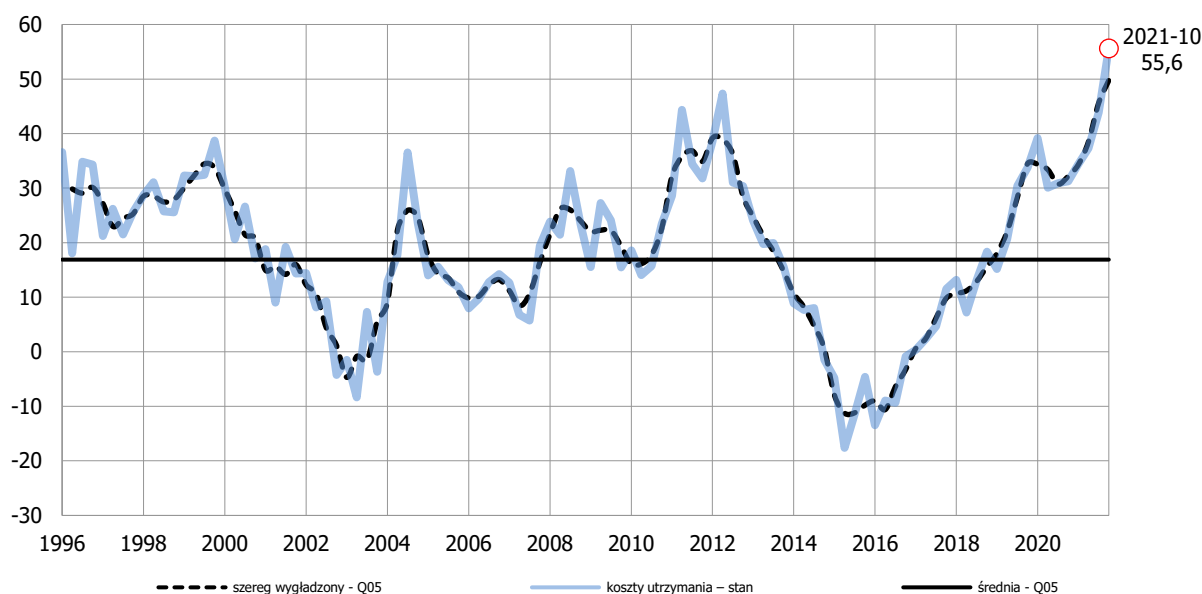


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. poprawi się bardzo	3,4	1,8	2,5	3,4	4,7	3,3
2. poprawi się trochę	20,5	10,1	17,0	25,4	19,3	12,9
3. bez zmian	19,6	17,2	21,0	21,9	25,3	16,7
4. pogorszy się trochę	32,8	37,7	31,1	28,5	27,9	30,0
5. pogorszy się bardzo	23,7	33,3	28,4	20,8	22,9	37,2
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-26,4	-45,3	-33,0	-18,9	-22,4	-42,4

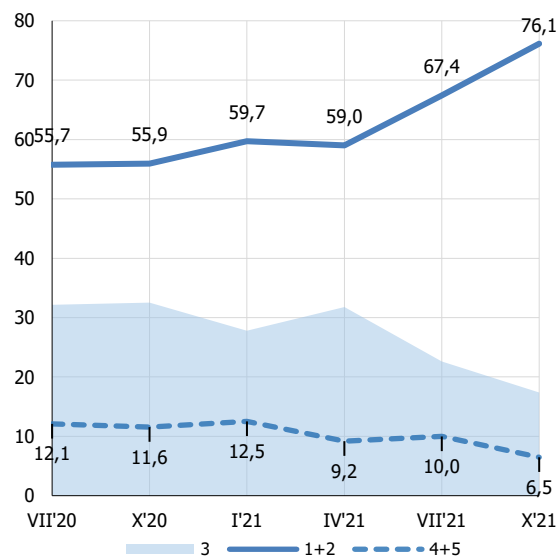
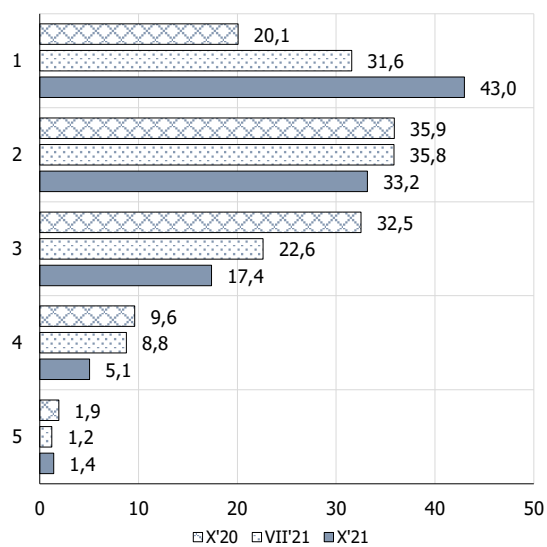


KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy koszty utrzymania w skali kraju są, Państwam zdaniem, teraz ...?

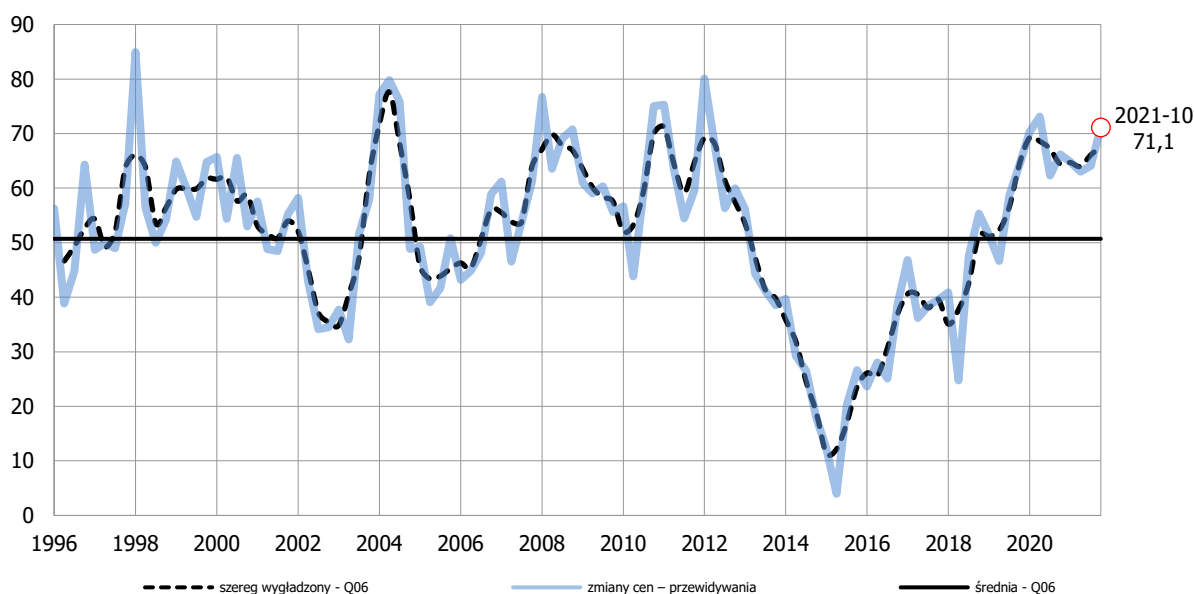


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. wyraźnie dużo wyższe	19,3	20,1	23,0	26,3	31,6	43,0
2. znacznie wyższe	36,5	35,9	36,7	32,7	35,8	33,2
3. nieco wyższe	32,2	32,5	27,8	31,8	22,6	17,4
4. takie same	11,0	9,6	11,1	7,6	8,8	5,1
5. niższe	1,1	1,9	1,4	1,6	1,2	1,4
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	30,9	31,3	34,4	37,3	43,9	55,6



ZMIANA CEN – PROGNOZA

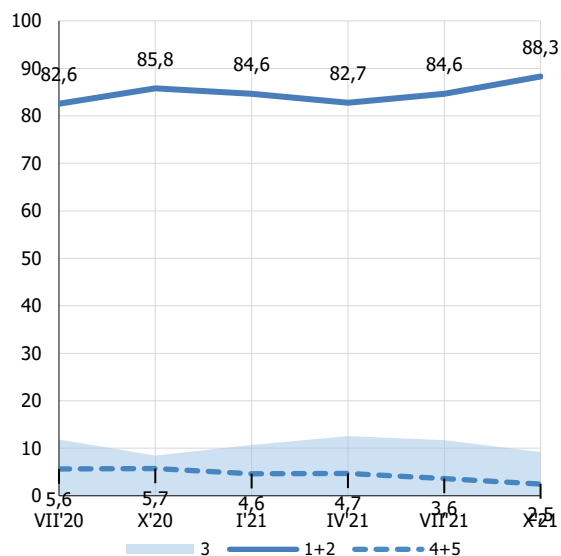
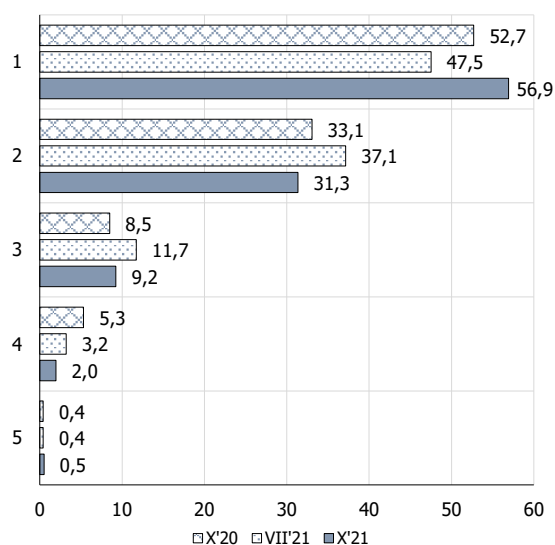
Porównując z tym, co dzieje się teraz, czy Państwo sądzą, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy w skali kraju ...?



Warianty odpowiedzi - odsetki

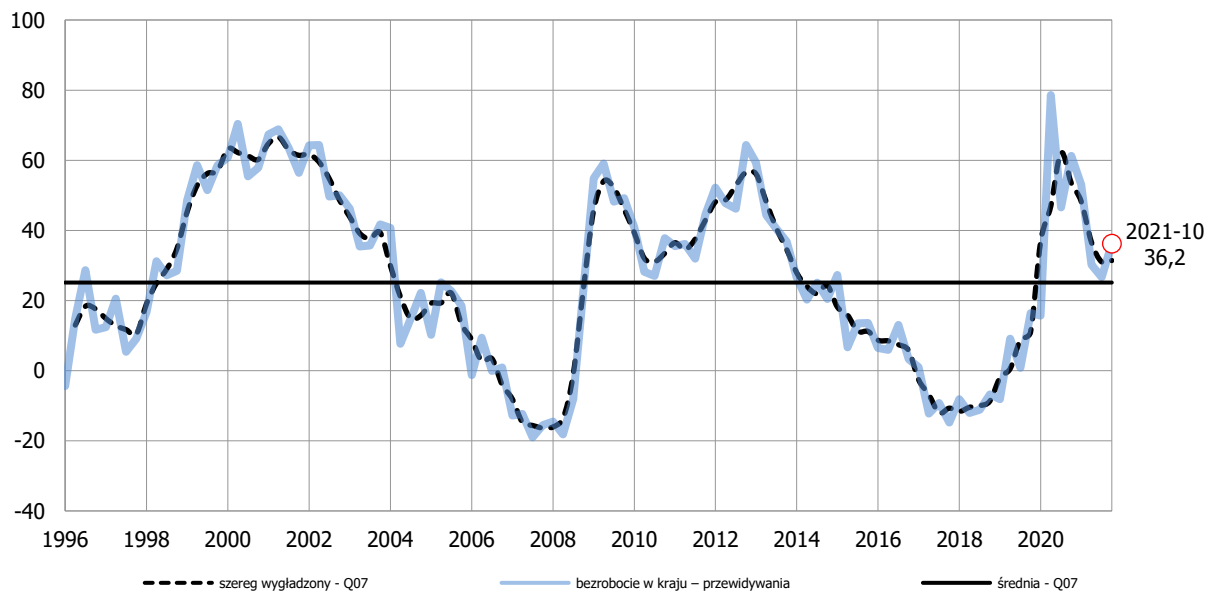
Okres badania

	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21 1	X'21
1. wzrost cen będzie szybszy	48,4	52,7	50,2	48,3	47,5	56,9
2. ceny wzrastać będą tak samo	34,2	33,1	34,4	34,4	37,1	31,3
3. ceny wzrastać będą wolniej	11,8	8,5	10,7	12,6	11,7	9,2
4. ceny będą mniej więcej takie same	4,9	5,3	4,1	4,4	3,2	2,0
5. ceny nieco zmaleją	0,7	0,4	0,5	0,3	0,4	0,5
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	62,3	66,2	64,8	63,0	64,1	71,1

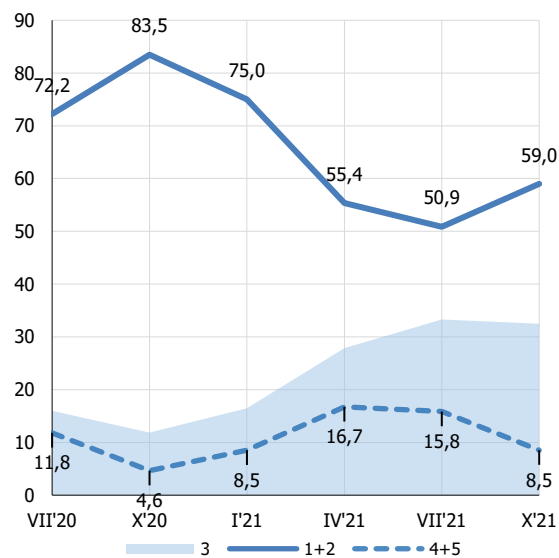
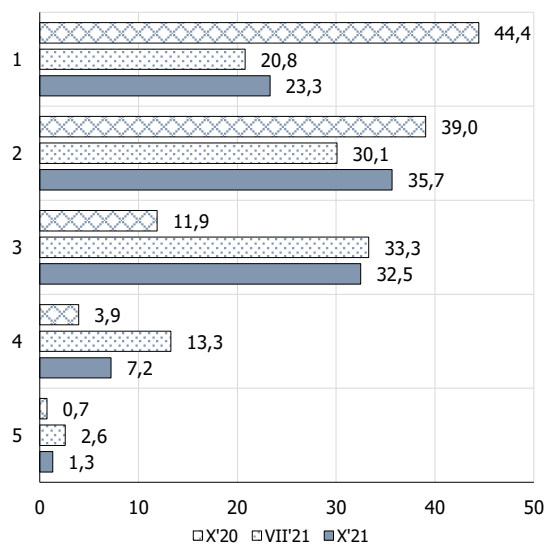


BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

Jak zmieni się, zdaniem Państwa, bezrobocie w kraju w ciągu następnych 12 miesięcy?

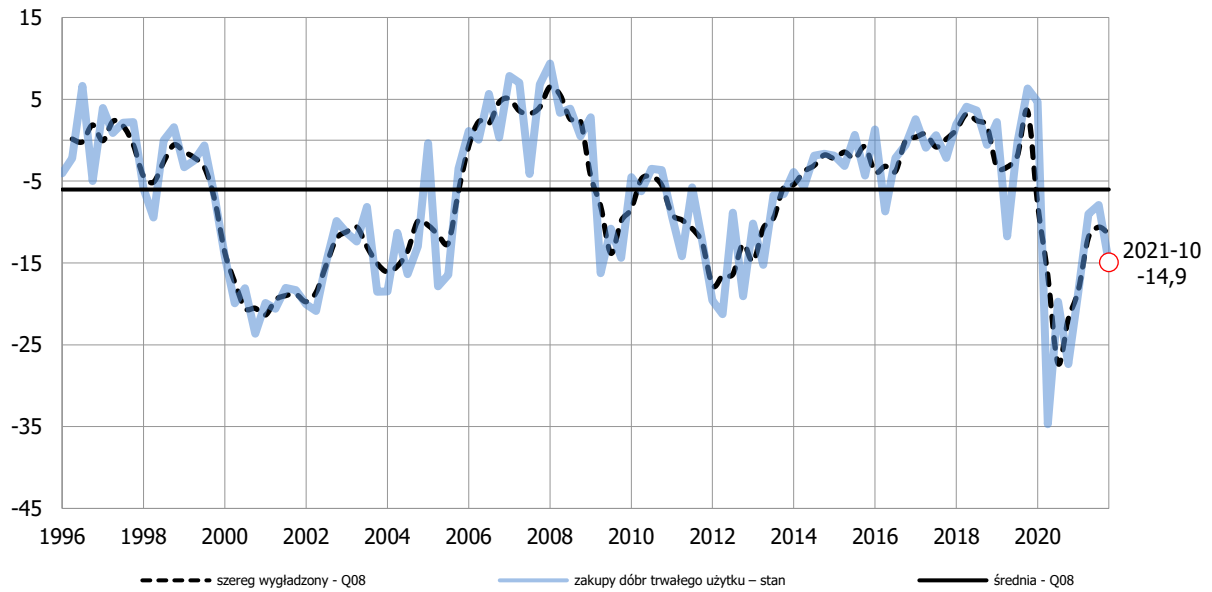


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. znacznie wzrosnie	34,3	44,4	40,7	24,3	20,8	23,3
2. nieznacznie wzrosnie	37,9	39,0	34,3	31,1	30,1	35,7
3. pozostanie takie samo	16,0	11,9	16,5	27,9	33,3	32,5
4. nieznacznie zmaleje	10,3	3,9	7,4	14,2	13,3	7,2
5. znacznie zmaleje	1,6	0,7	1,2	2,5	2,6	1,3
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	46,6	61,3	53,0	30,2	26,6	36,2

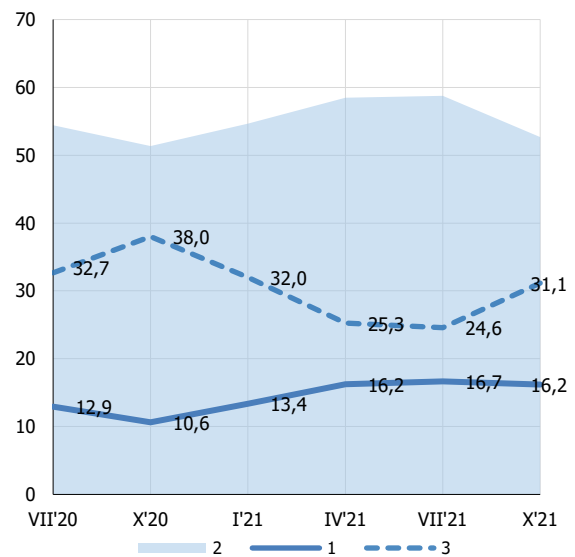
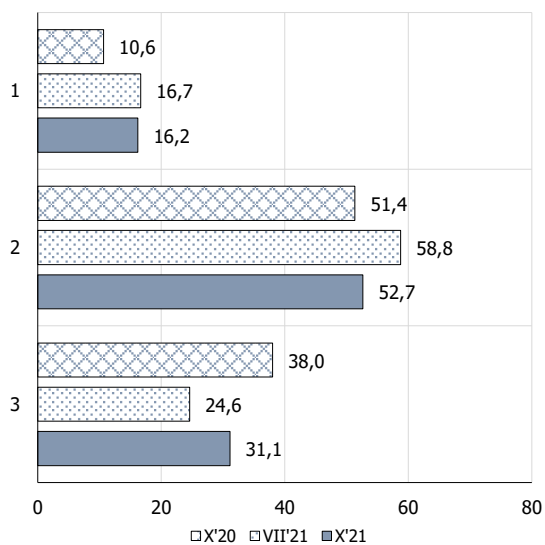


ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

Czy sądzą Państwo, że obecnie korzystnie jest kupować dobra trwałego użytku (meble, sprzęt RTV, pralkę, kuchenkę, lodówkę)?

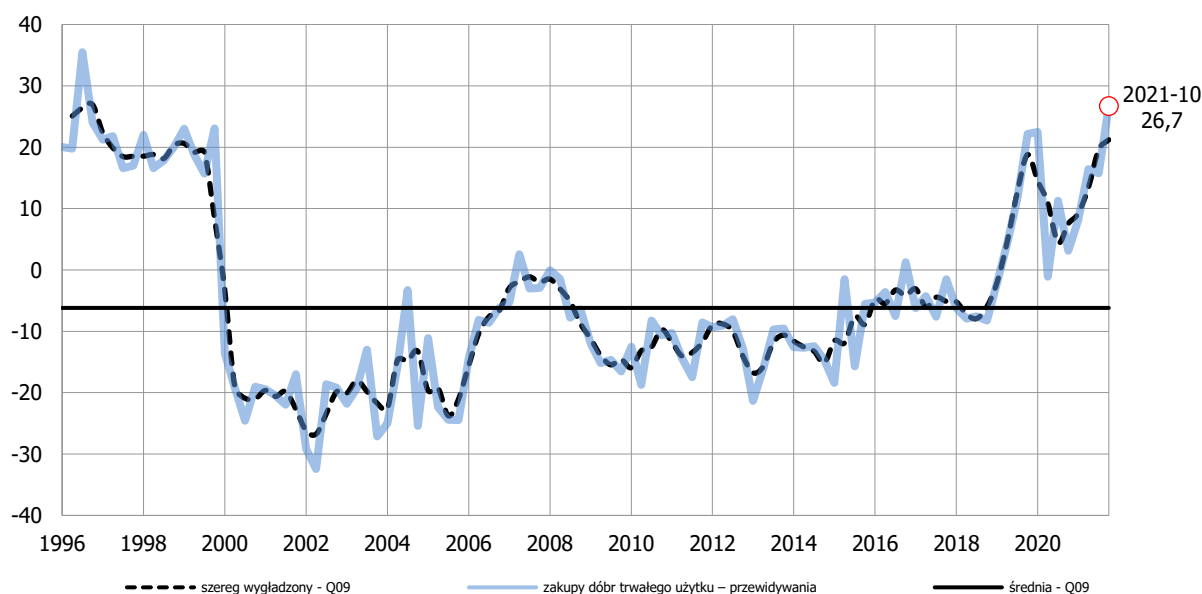


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	12,9	10,6	13,4	16,2	16,7	16,2
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	54,4	51,4	54,7	58,5	58,8	52,7
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	32,7	38,0	32,0	25,3	24,6	31,1
saldo (1-3)	-19,7	-27,4	-18,6	-9,0	-7,9	-14,9

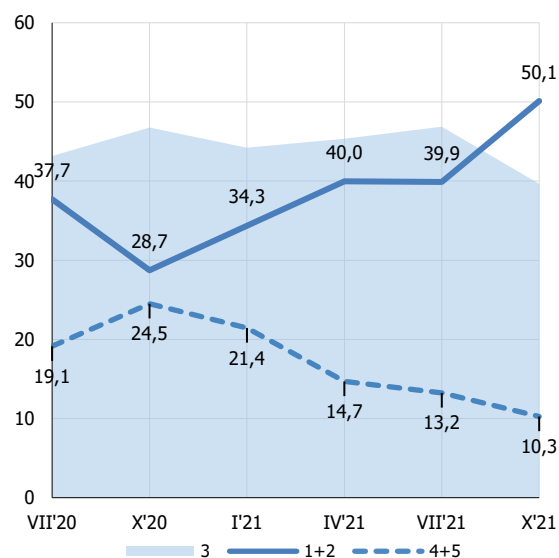
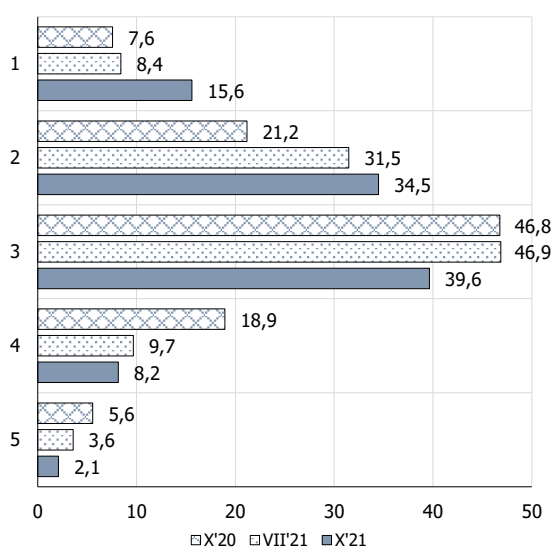


ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

Czy sądzą Państwo, że Państwa wydatki na zakupy dóbr trwałego użytku w ciągu następnych 12 miesięcy będą w porównaniu z tego typu wydatkami w poprzednich 12 miesiącach ...?

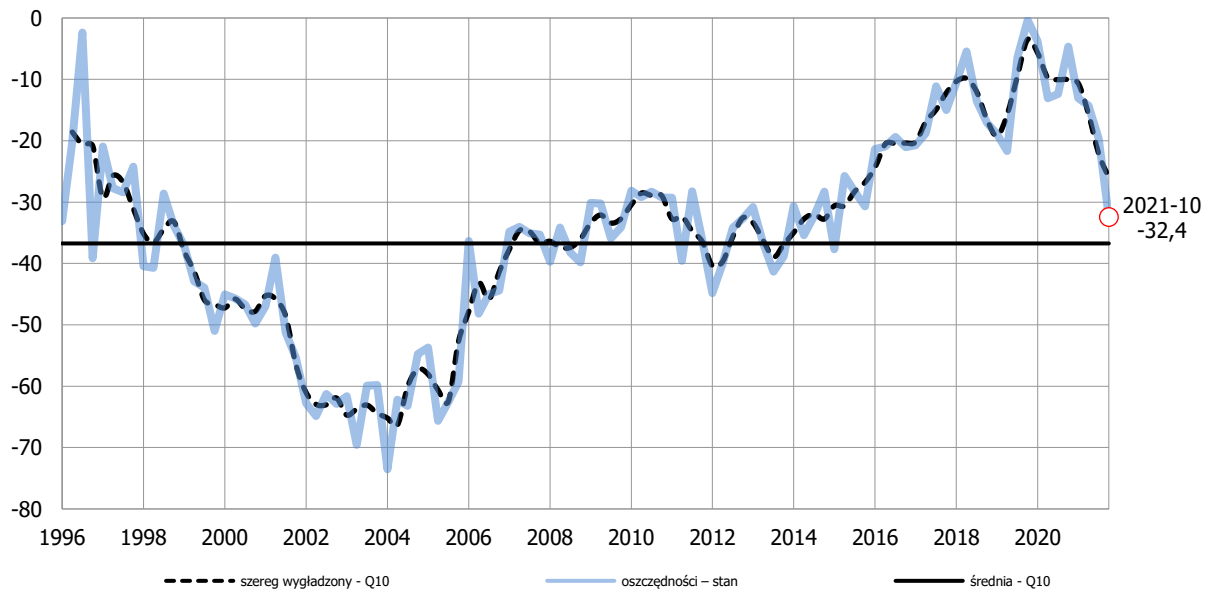


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. dużo większe	8,7	7,6	10,2	9,9	8,4	15,6
2. nieco większe	29,0	21,2	24,1	30,1	31,5	34,5
3. podobne	43,2	46,8	44,2	45,4	46,9	39,6
4. nieco mniejsze	14,4	18,9	14,6	12,5	9,7	8,2
5. dużo mniejsze	4,7	5,6	6,8	2,2	3,6	2,1
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	11,3	3,1	8,2	16,4	15,7	26,7

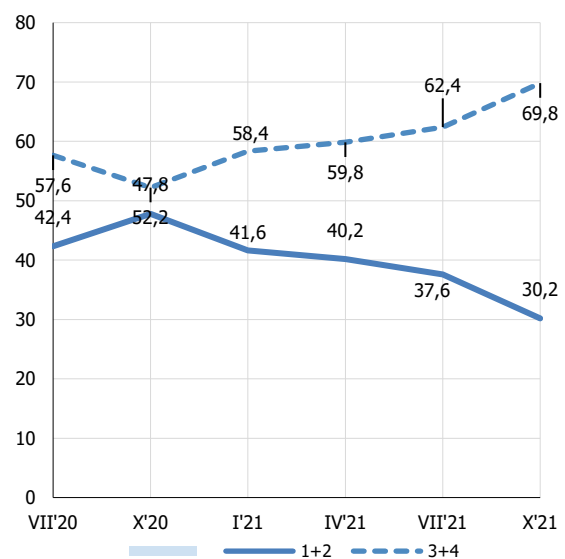
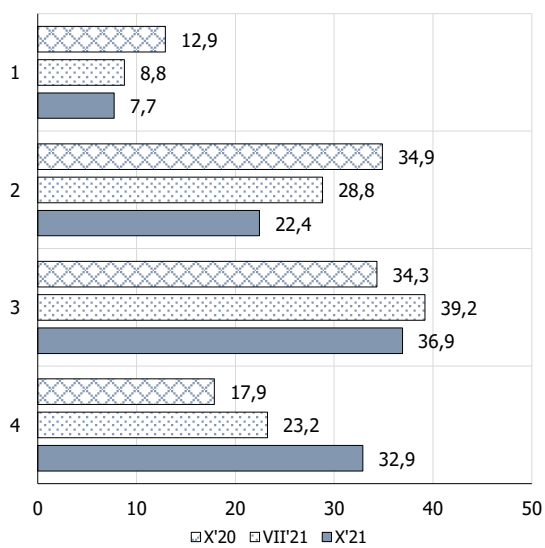


OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

Czy uwzględniając ogólną sytuację ekonomiczną Polski, Państwa zdaniem obecnie jest ...?

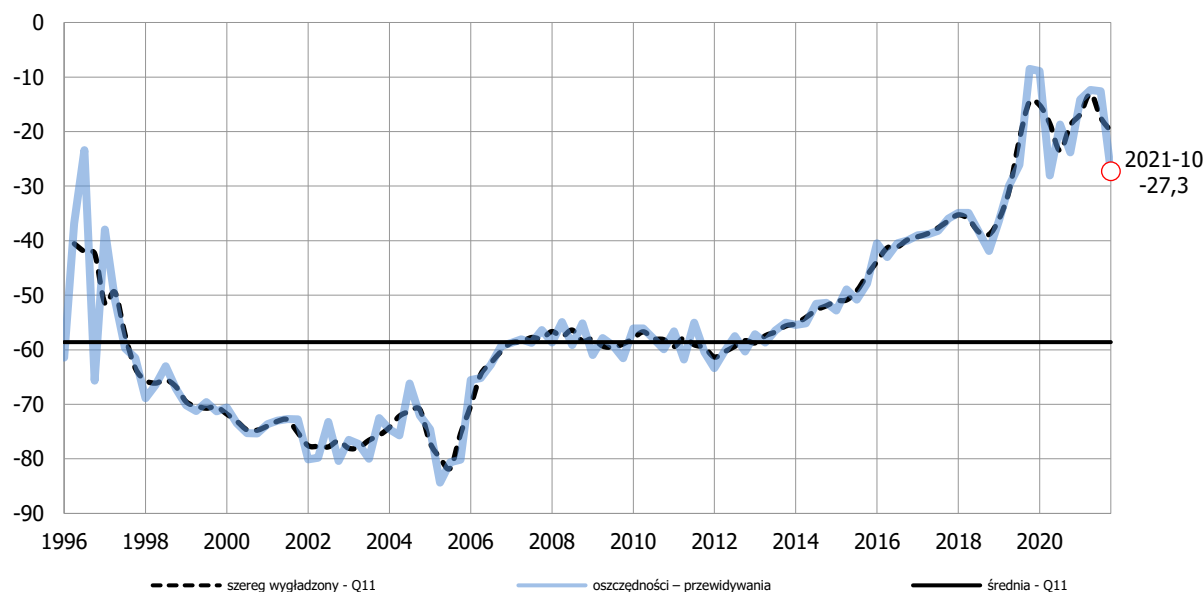


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	10,7	12,9	10,8	10,1	8,8	7,7
2. dobry czas, aby oszczędzać	31,7	34,9	30,8	30,1	28,8	22,4
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	37,5	34,3	38,2	41,0	39,2	36,9
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	20,1	17,9	20,2	18,9	23,2	32,9
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-12,4	-4,7	-13,1	-14,3	-19,6	-32,4

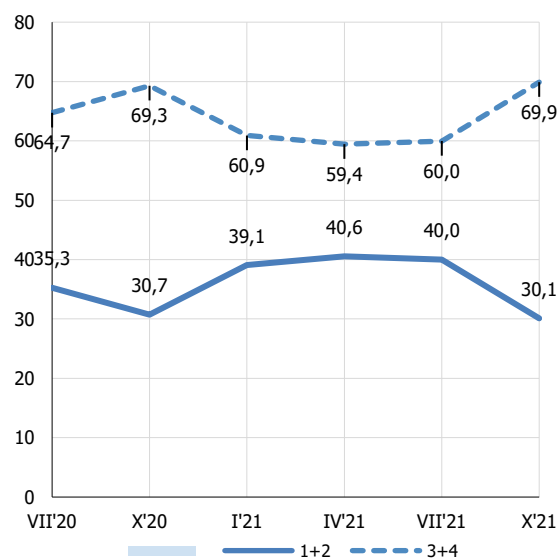
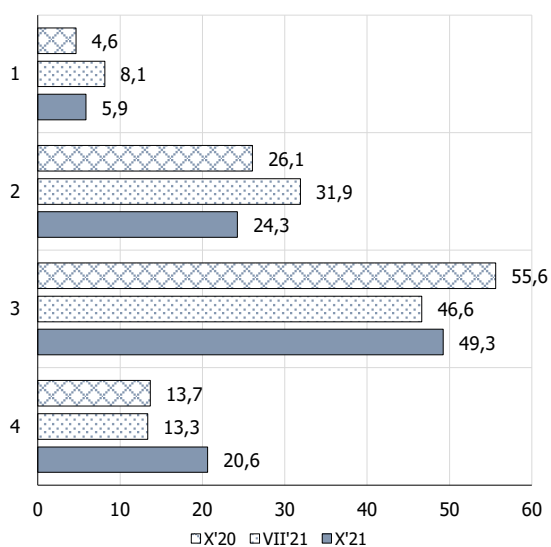


OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy zdołają Państwo zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniędzy?

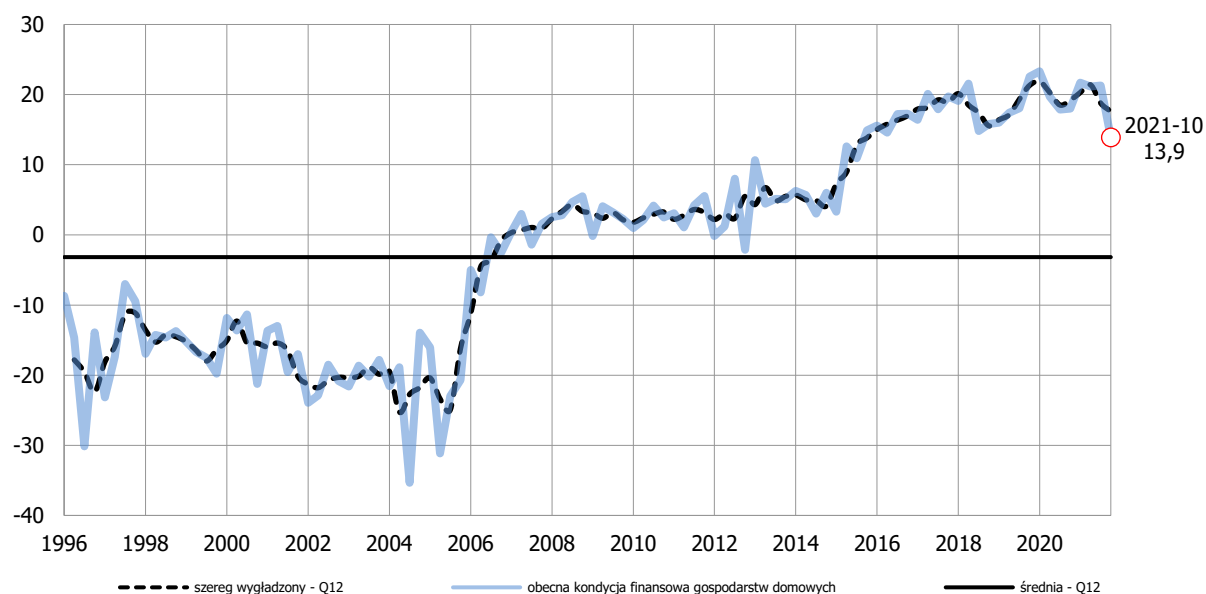


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. bardzo duże	6,4	4,6	5,9	7,2	8,1	5,9
2. dość duże	28,8	26,1	33,2	33,4	31,9	24,3
3. znikome	50,4	55,6	48,5	46,4	46,6	49,3
4. żadne	14,4	13,7	12,4	13,0	13,3	20,6
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-18,7	-23,8	-14,2	-12,4	-12,6	-27,3

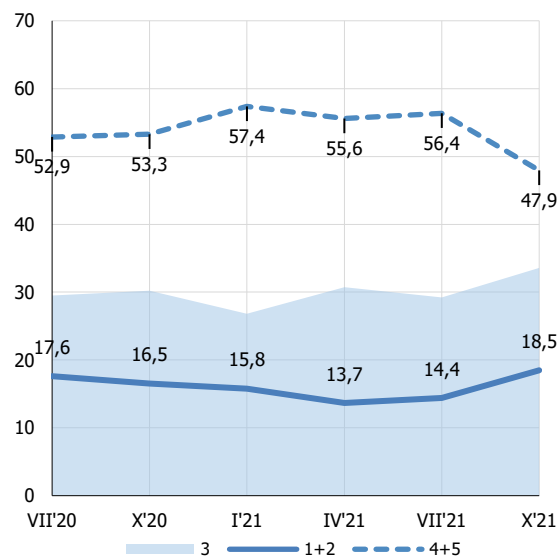
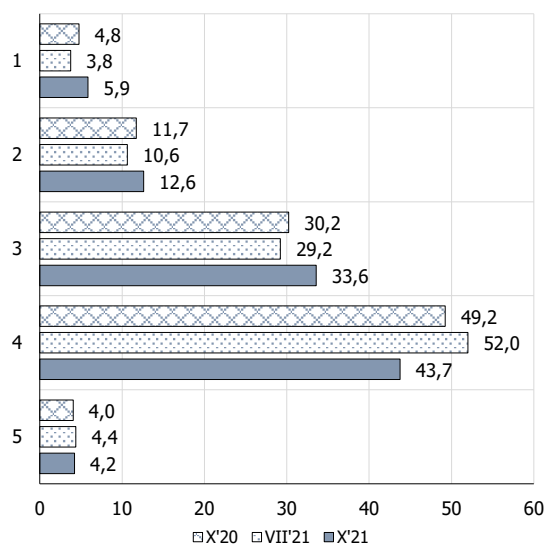


OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego?

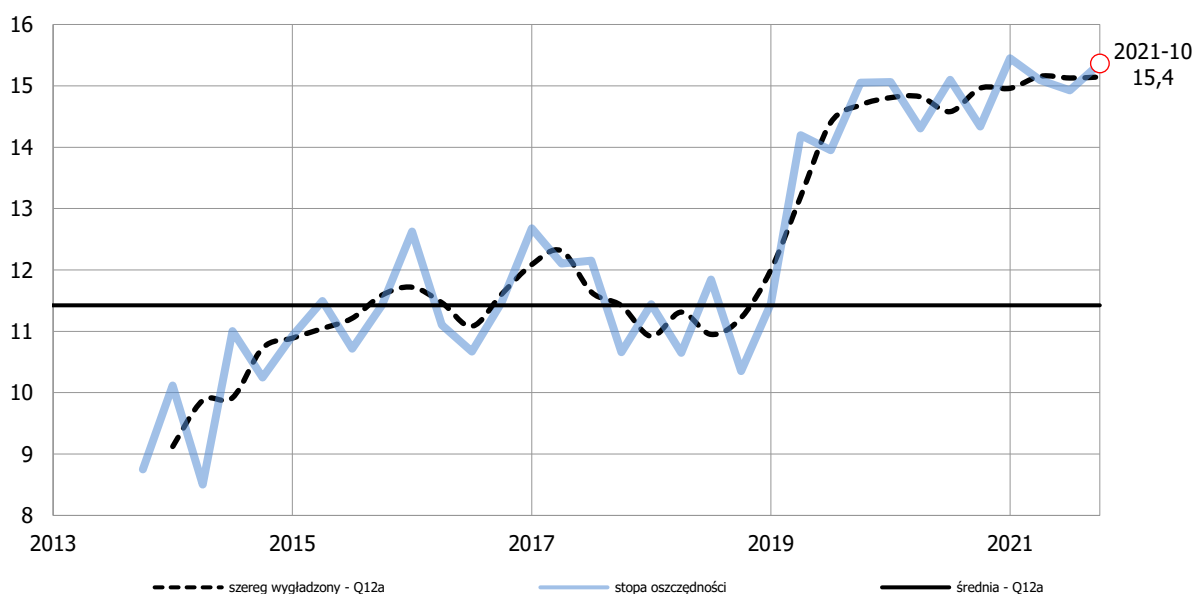


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. wpadamy w długi	4,8	4,8	4,4	4,0	3,8	5,9
2. przejadamy nasze oszczędności	12,8	11,7	11,4	9,6	10,6	12,6
3. nasz dochód z trudem starcza	29,5	30,2	26,8	30,7	29,2	33,6
4. nieco oszczędzamy	47,6	49,2	51,1	51,1	52,0	43,7
5. dużo oszczędzamy	5,2	4,0	6,3	4,5	4,4	4,2
saldo (5+0,5*4-0,5*2-1)	17,8	18,0	21,7	21,2	21,3	13,9

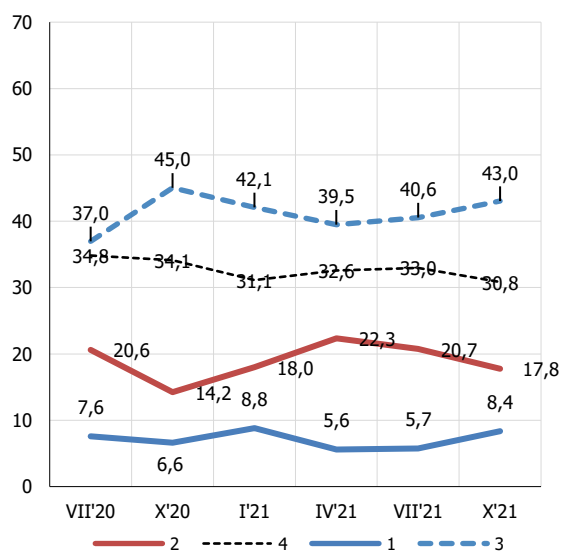
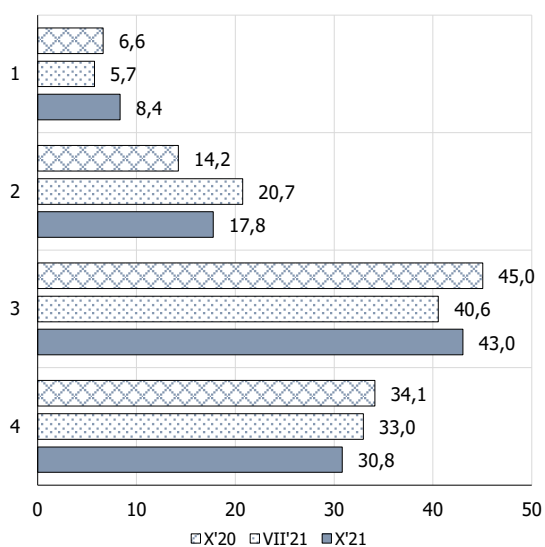


STOPA OSZCZĘDNOŚCI

Jaki procent swoich miesięcznych dochodów przeznaczyli Państwo w tym i poprzednim miesiącu na oszczędności?

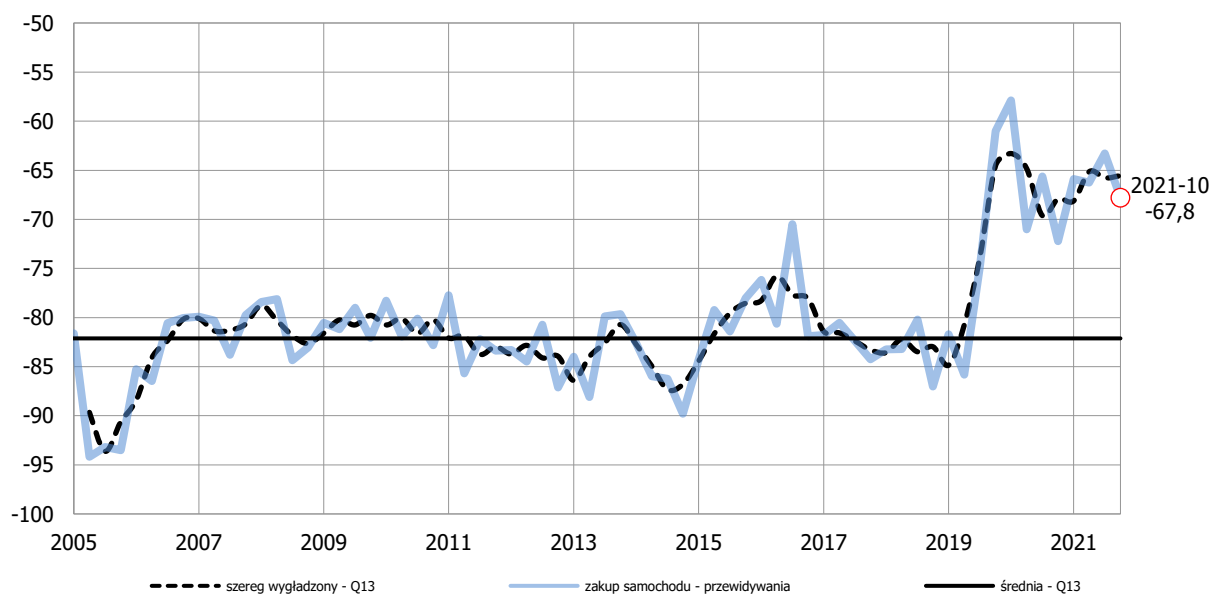


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. więcej niż 30% dochodów	7,6	6,6	8,8	5,6	5,7	8,4
2. od 20% do 30% dochodów	20,6	14,2	18,0	22,3	20,7	17,8
3. od 10% do 20% dochodów	37,0	45,0	42,1	39,5	40,6	43,0
4. mniej niż 10% dochodów	34,8	34,1	31,1	32,6	33,0	30,8
średnia (1*35%+2*25%+3*15%+4*5%)	15,1	14,3	15,4	15,1	14,9	15,4

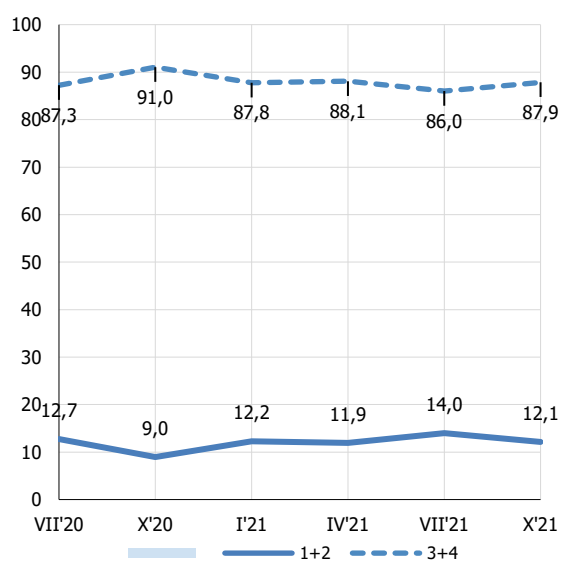
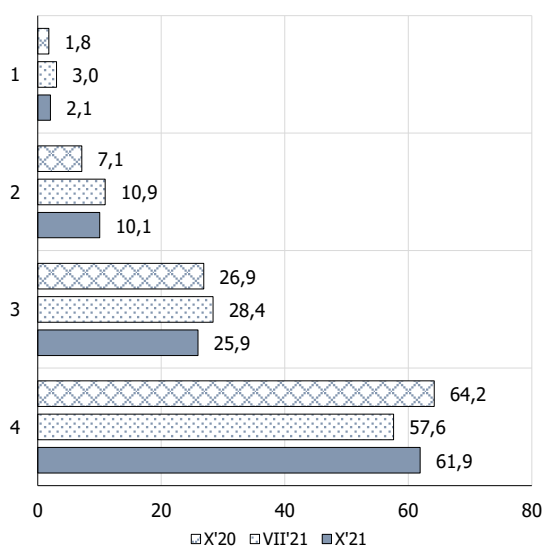


ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy kupią Państwo samochód?

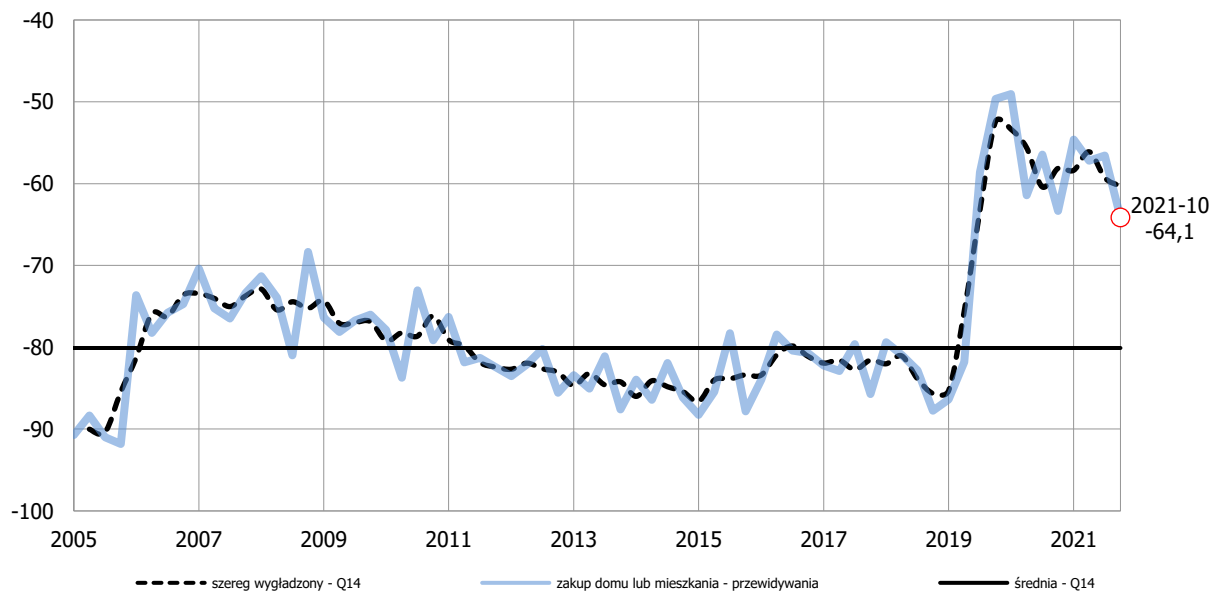


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. bardzo duże	3,2	1,8	2,6	1,6	3,0	2,1
2. dość duże	9,5	7,1	9,6	10,3	10,9	10,1
3. niewielkie	27,3	26,9	28,9	30,1	28,4	25,9
4. zdecydowanie żadne	60,0	64,2	58,9	57,9	57,6	61,9
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-65,6	-72,2	-65,9	-66,2	-63,3	-67,8

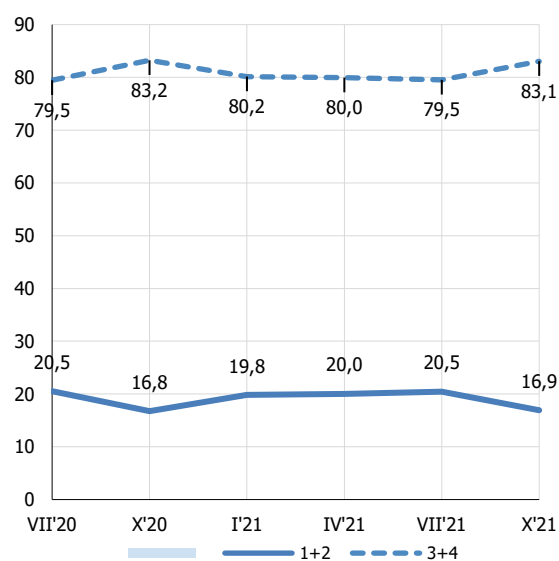
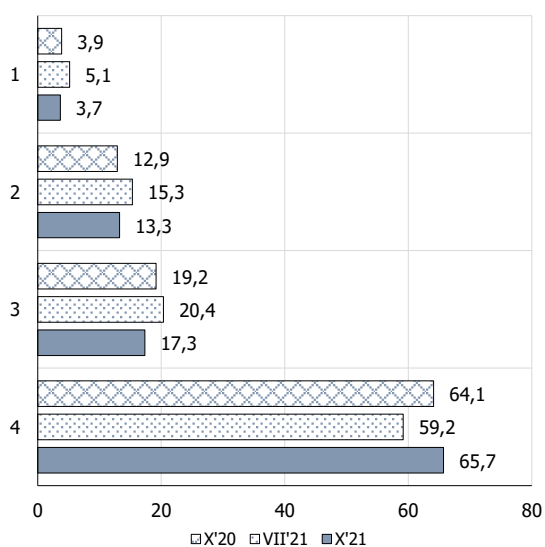


ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Czy planują Państwo w ciągu następnych 12 miesięcy zakupić lub zbudować dom?

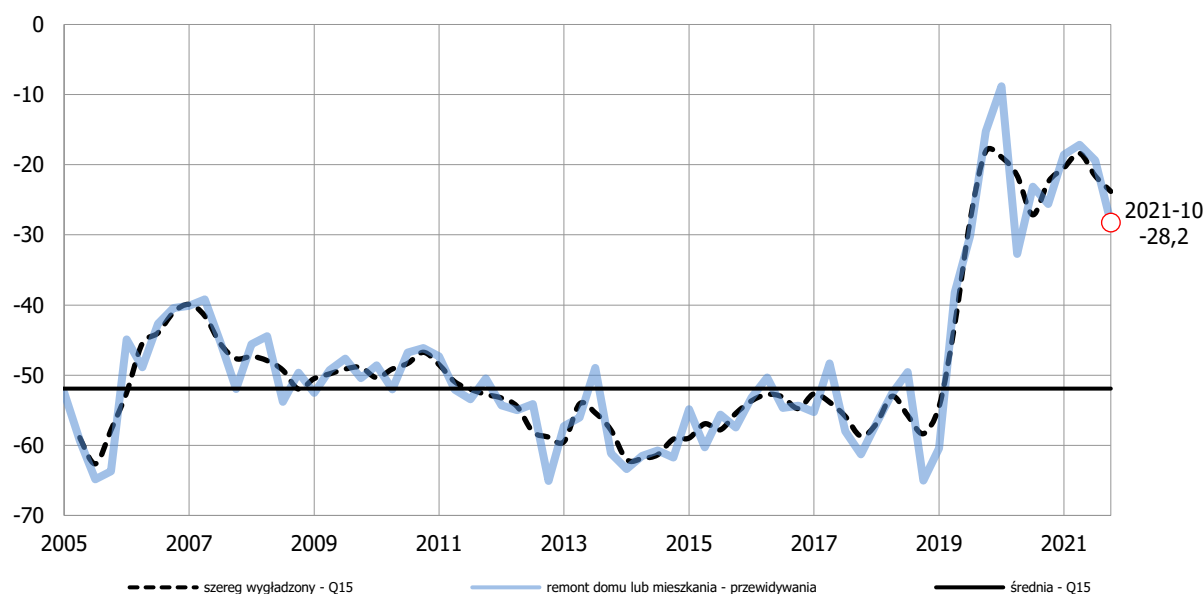


Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. zdecydowanie tak	4,9	3,9	6,6	5,0	5,1	3,7
2. możliwe	15,7	12,9	13,2	15,0	15,3	13,3
3. raczej nie	20,6	19,2	24,7	20,5	20,4	17,3
4. zdecydowanie nie	58,8	64,1	55,5	59,5	59,2	65,7
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-56,4	-63,4	-54,6	-57,2	-56,6	-64,1

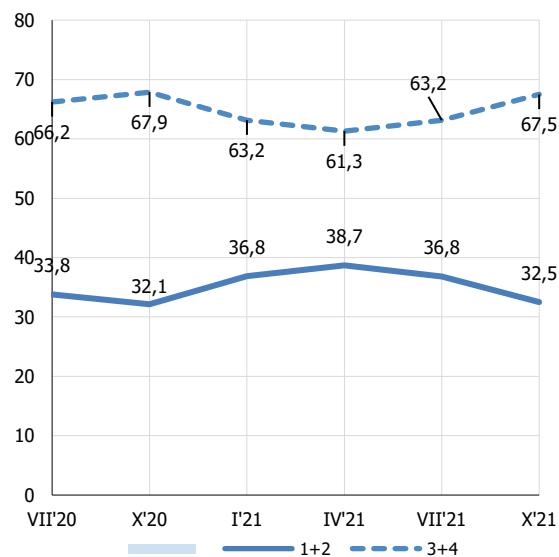
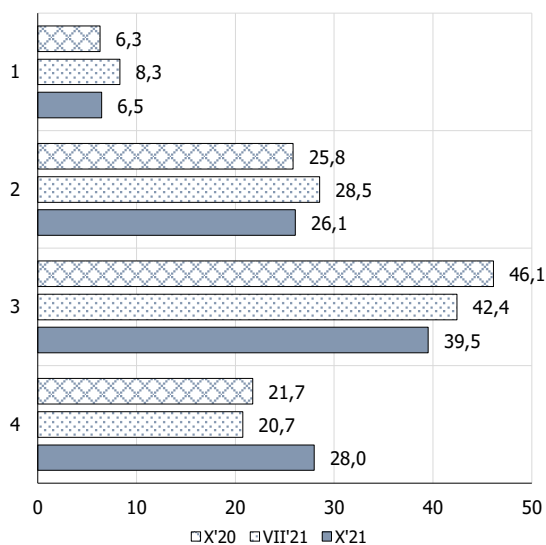


REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy poniosą Państwo duże wydatki na podniesienie standardu lub remont zajmowanego domu, mieszkania?



Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21	X'21
1. bardzo duże	7,1	6,3	8,9	9,0	8,3	6,5
2. dość duże	26,7	25,8	28,0	29,7	28,5	26,1
3. niewielkie	45,3	46,1	43,4	40,6	42,4	39,5
4. zdecydowanie żadne	20,9	21,7	19,7	20,7	20,7	28,0
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-23,1	-25,6	-18,6	-17,2	-19,4	-28,2



III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		X'21
Liczba respondentów		1000
Głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	30,7
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	27,9
praca w rolnictwie	3	1,2
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	8,9
emerytura lub renta	5	25,3
inne źródła	6	6,0
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	4,5
od 1001 do 1350 zł	2	10,1
od 1351 do 1700 zł	3	15,7
od 1701 do 2250 zł	4	24,8
więcej niż 2250 zł	5	44,9
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	10,1
2 osób	2	27,5
3 osób	3	26,6
4 osób	4	23,5
5 osób	5	8,8
6 i więcej osób	6	3,5
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
Zero	1	49,8
Jedno	2	27,2
Dwoje	3	17,4
Troje	4	4,4
Czworo i więcej	5	1,2
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	43,0
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	33,1
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	5,6
na wsi	4	18,3
Wykształcenie wypełniającego (ukończone)		
wyższe	1	40,9
średnie	2	45,8
zawodowe	3	11,1
podstawowe	4	2,2
Wiek wypełniającego		
16-29	1	16,4
30-49	2	37,8
50-64	3	23,2
65+	4	22,6

IV. SUMMARY

Consumer confidence deteriorated dramatically in the 4th quarter of 2021. The IRG SGH consumer sentiments indicator (CSI) fell by 16.9 pts quarter-on-quarter to -33.5 pts and is now only 4.2 pts above the corresponding last year figure. Notably, all four components of the indicator deteriorated significantly. This is the largest one-off decline in the indicator since the record-breakingly pessimistic 2nd quarter of 2020 and means that virtually all of this year's improvement in consumer confidence in Poland has disappeared. Consumers' assessment of their current financial situation has deteriorated dramatically, and optimism about their future financial situation, which had grown steadily over the previous four quarters, has almost completely eroded. This is due to inflation, which has accelerated in Poland in recent quarters. Thus, the value of the balance of responses to the question about the current cost of living has increased for the sixth consecutive quarter and is the highest since the beginning of consumer research conducted by IRG SGH, i.e. since 1996. Consumers' inflation expectations are also on the rise. According to the respondents, the conditions for the ability to save are constantly and dynamically deteriorating. However, all this had little effect on the savings rate. This may suggest that the effect of households postponing consumption over time is currently greater than the effect of their deteriorating ability to save.